

מועצה מקומית ג'טר אלזרקה

29.03.2022

נתקבל

מועצה מקומית ג'טר אלזרקה

29.03.2022

נתקבל

מבקר המועצה

דוח שנתי

2021

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת של מבקר המועצה. פרסומו של המסמך, או חלק ממנו, לפני שחלף המועד שנקבע להגשתו במועצה, אסור ע"פ הוראת סעיף 170 ג, (ו), לפקודת העיריות.

לכבוד,

מר' שייך מוראד עמאש
ראש המועצה המקומית
ג'סר אל זרקא

שלום רב;

הנדון : דוח מבקר המועצה לשנת 2021

על פי צו המועצות המקומיות (א) סעיף 145 ו(א), הריני להתכבד להגיש דוח על ממצאי הביקורת לשנת 2021.

הדוח לשנת 2021 הינו הדוח השנתי שאותו אני מגיש בתפקידי כמבקר המועצה והוא מסכם פעולות הביקורת מ- 1.1.2021 ועד 31.12.2021.

תוך שלושה חודשים מיום קבלת הדוח עליך להגיש לוועדת הביקורת את הערותיך על הדוח ולהמציא למועצה העתק מהדוח בצרוף הערותיך.

על פי הצו, חל איסור על פרסום הדוח לפני שחלף המועד להגשתו למועצה.

בברכה,

יוסף עמאש, עו"ד
מבקר המועצה ונציב תלונות
הציבור

העתק : מר' גרבאן אחמד – יו"ר ועדת ביקורת

תוכן עניינים

עיר ללא אלימות

הסעות תלמידים בחינוך המיוחד

אספקת מגות אוכל לבתי ספר ולגנים

נספח-הבסיס החוקי לעבודת המבקר

כללי

הביקורת הפנימית הינה פעילות בלתי תלויה ואובייקטיבית אשר מיועדת לשפר את פעולות הארגון. הביקורת הפנימית מופקדת על בדיקת תקינותן של פעולות הארגון, מבחינת שמירה על החוקים, על הניהול התקין, על טוהר המידות ועל חיסכון ויעילות.

בשנת 1996 חויבו המועצות המקומיות למנות מבקר פנימי. המועצה המקומית ג'סר אל זרקא (להלן המועצה המקומית, המועצה) מינתה לראשונה בינואר 2002 מבקר פנימי אשר כהן עד שנת 2008 ופרש, והמבקר הפנימי הנוכחי התחיל במילוי תפקידו על פי החלטת בית הדין האזורי לעבודה בחיפה מדצמבר 2010, והמועצה מעסיקה אותו כיום במשרה מלאה "מבקר ונציב תלונות הציבור" בעקבות פסק דין של כב' בית הדין האזורי לעבודה בחיפה מיום 16/3/2019.

כדי לשמור ככל האפשר על עצמאותו המקצועית ועל אי תלותו של מבקר המועצה נקבע בצו המועצות המקומיות (א) (להלן – הצו), כי מבקר המועצה יקבע את תוכנית העבודה, את הנושאים המבוקרים ואת היקף הביקורת, בראש וראשונה על פי שיקול דעתו, על פי דרישת ראש המועצה לבדוק נושא מסוים וככל האפשר על פי בקשת ועדת הביקורת.

עוד נקבע בצו כי לא יפוטל מבקר המועצה, אלא באישור המועצה ברוב של שני שלישים מחבריה, לאחר שניתנה הודעה כדין לכל חברי המועצה, שדבר הפיטורים יידון באותה ישיבה.

דוח הביקורת לשנת 2021 שהיגו הדוח השנתי שמפרסם מבקר המועצה מסכם את פעולות הביקורת לתקופה מ 1.1.2021 – 31.12.2021 והוא כולל כמה נושאים אשר הגיעו לכלל סיום בשנת 2021.

עיר ללא אלימות

במהלך 2021 בוצעה ביקורת ביחידה האחראית על ניהול תכנית "עיר ללא אלימות" (להלן על"א), במטרה ללמוד על אופן פעולתה של התכנית ומידת הצלחתה והשגת היעדים שלשמן הופעלה.

עיר ללא אלימות מהי?

התכנית היא תכנית הוליסטית, רב-תחומית ומורכבת אשר מתמודדת עם כל סוגי ומצבי האלימות, וההתנהגות האנטי-חברתית המתרחשים בכפר ובכללן אלימות במשפחה, אלימות בכבישים, אלימות בקרב מתבגרים, אלימות בבתי ספר ואלימות עבריינית, תוך זיהוי מכנים משותפים ובניית פתרונות לתופעות השונות. התכנית ברשות צריכה להיות מובלת על ידי ראש הרשות ובשותפות בין כל הארגונים והמגננים הפועלים בכפר בתחום האכיפה, הרווחה, החינוך, משטרה ועוד.. במטרה לפתור את בעיות האלימות בכפר.

מטרת התכנית היא להגביר את תחושת הביטחון האישי של התושבים, באמצעות הקמת מערך מתואם ואפקטיבי (כהובלתו של ראש הרשות) אשר מחבר את כלל המאמצים האזרחיים עם כלל המאמצים המשטורתיים בנושא.

התכנית מובלת ברמה הלאומית ע"י ועדת השרים למאבק באלימות בראשות השר לביטחון הפנים, מנוהלת ע"י ועדת היגוי לאומית בה משתתפים נציגי כלל משרדי הממשלה העוסקים בתחום ובכללם: משרד ראש הממשלה, משרד החינוך, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, משרד הקליטה, משרד המשפטים ועוד). הוועדה בראשות מנכ"ל המשרד לביטחון הפנים ובאמצעות מטה מקצועי אשר מדריך, מלווה, מנחה ומבקר את יישום התכנית בערים ובכפרים.

התכנית ממומנת ע"י הממשלה באמצעות המשרד לביטחון הפנים והרשויות המקומיות המשתתפות במימון יחסי של התכנית. בהתאם לתנאי חוזה הצטרפותם לתכנית. בנוסף לתקציב הבסיסי מאגמת התכנית משאבים עירוניים נוספים המכוונים להתמודדות עם אלימות ופשעה, כך שבפועל מתקיימת ראייה עירונית ותכנית עירונית אחת. כוללת ואינטגרטיבית לנושא.

תכנית זו הוכנסה והופעלה בכפר ג'סר אל זרקא במהלך חודש אפריל משנת 2013.

תחומי הפעילות של התוכנית עיר ללא אלימות

התוכנית אמורה לפעול בחמישה תחומי פעילות עיקריים, כאשר בכל תחום מפורטים במספר סעיפי משנה עקרונות ותחומי ודרכי הפעילות:

א. תחום אכיפה:

1. עקרונות תחומי האכיפה
2. תכניות ליבה
3. פעולות ליבה
4. עיר ללא אלימות במשטרת ישראל
5. מוקד מצלמות 'ראה' - מערך שליטה ובקרה
6. שיטור משולב
7. מתחמים מפוקחים
8. סיירות הורים
9. מבצעי אכיפה
10. פרסומים וחומרים מקצועיים באכיפה

ב. תחום חינוך:

1. עקרונות תחום החינוך
2. תכניות ליבה
3. פעולות ליבה
4. מניעת אלימות בגן הילדים
5. מניעת אלימות בבית הספר
6. מדריך מוגנות בבית הספר
7. פרסומים וחומרים מקצועיים בחינוך

ג. תחום פנאי:

1. עקרונות תחום הפנאי
2. תכניות ליבה
3. פעולות ליבה
4. עיר ללא אלימות בספורט
5. מגרשים מוארים
6. קיץ בטוח
7. מדריכי חברות רחוב
8. מנהיגות נוער
9. פרסומים וחומרים מקצועיים בפנאי

ד. תחום רווחה:

1. עקרונות תחום הרווחה
2. תכניות ליבה
3. פעולות ליבה
4. פרסומים וחומרים מקצועיים ברווחה

ה. תחום קהילתי:

1. שירות לאומי
2. מעורבות בקהילה
3. הדרכות והכשרות
4. אינטרנט בטוח ובריונות ברשת
5. אלימות בתקשורת ובטלוויזיה
6. שיווק פרסום והסברה
7. פרסומים בתחום הקהילתי

תנאי ההצטרפות לתכנית

על פי נוהל ההצטרפות והפעלת תכנית "עיר ללא אלימות" נדרשת המועצה לקיים תנאים בסיסים אלה:

- א. התוכנית תוכל על ידי ראש הרשות הקומית
- ב. מינוי מנהל מטעמה להפעלת התכנית בתחומה
- ג. מינוי ועדת היגוי מקומית וועדות מקצועיות לשם הפעלת התכנית בתחומה
- ד. תקצוב חלקה של הרשות בפעילות במסגרת התכנית
- ה. אשור הפעילות במסגרת התכנית העירונית באמצעות המטה המקצועי הארצי לתכנית "עיר ללא אלימות"
- ו. חתימה על אמנה בה היא מביעה הרשות המקומית את התחייבותה הציבורית ליישם את התכנית
- ז. חתימה על הסכם המגדיר את מחויבות הצדדים במסגרת התכנית
- ח. פעילות על פי הנחיה והכוונה של המטה המקצועי

מינוי מנהל תכנית מקומי

ראש הרשות ימנה מנהל תכנית מקומי לניהול התכנית. מנהל התכנית יהיה כפוף ארגונית לראש הרשות או למנכ"ל. המנהל ישמש כגורם מקצועי ברשות המקומית בכל עניין הקשור לתחום העשייה של התכנית ותחומי תפקידיו הם:

- להפעיל ולפקח על הפעילויות השונות שיבוצעו על ידי הרשות המקומית במסגרת התכנית.
- לרכז, לתאם, לבקר, לשווק וליזום פעולות הקשורות במאבק בנושאי אלימות, פשיעה והתנהגות אנטי חברתית.
- להקים מערך ארגוני ולבנות את התשתית להפעלת התכנית ביישוב, תוך יצירת אינטגרציה בין המערכות השונות והגורמים הפעילים בקהילה.
- להשתתף בפורומים מרכזיים (עירוניים, משטרתיים וקהילתיים) בתחום הרלוונטי ולפעול ליצירת שותפויות ואיגום משאבים לניצול מיטבי של התקציבים הקיימים.

מנהל התכנית יפעל בכפיפות ניהולית לרשות המקומית ובכפיפות מקצועית למטה המקצועי ויעבוד על פי נהלי העבודה שיתווו על ידי המטה הארצי.

עם הפעלת התכנית ב 2013 מונה מר' מוחמד עמאש מנהל מחלקת נוער כמנהל התכנית. בנוסף לתפקידו. מינוי זה הכביד על מחלקת נוער במילוי שני התפקידים ביחד ועל כן הגיש את התפטרותו מהתפקיד בחודש 12 שנת 2014.

לאחר שהתפטר מר' מוחמד עמאש, וכעבור שנה קרי, בחודש 4/2016 מונה אדם נוסף למנהל התכנית והוא מר' סמיר ותד, הנ"ל שמש כמנהל התכנית למשך 3 שנים והתפטר בתאריך 9/2019.

בשלהי שנת 2019 מונה אדם אחר (מחמוד גרבאן) כמנהל התכנית והוא משמש כמנהל התכנית בפועל עד היום.

ביצוע מיפוי יישובי מקיף

בכל יישוב שנכנס לתכנית יתבצע תחילה מיפוי של כלל סוגי האלימות, העבריינות והפשיעה. המיפוי ייעשה באמצעות מערך עירוני נרחב ויכלול את כל גורמי המועצה המעורבים בתחומי האלימות. המיפוי נעשה על פי הנחיות ברורות של המטה המקצועי של התכנית, תוך הקפדה על שיתופי פעולה בין הגורמים ברשויות ותוך התייחסות לרכיבי התשתית של המודל: מנהיגות, שיתוף פעולה ואינטגרציה, שפה משותפת, פיתוח כח אדם וניהול ושיתוף הידע.

הקמת ועדת היגוי מקומית

לשם הפעלת התכנית בתחום הכפר נדרשת המועצה להקים ועדת היגוי לתכנית. ועדה זו היא בעצם פורום מקומי שיתכנס אחת ל – 3 חודשים בשנה הראשונה ולאחר מכן, אחת ל – 4 חודשים. במידת הצורך ובהתאם להחלטת ראש הרשות יתקיימו ישיבות נוספות. נציג המטה המקצועי הארצי ישתתף בוועדה.

בתשובתו של מנהל התוכנית באם קיימת היום ועדת היגוי ואם כן לספק לביקורת פרוטוקולי הועדה נאמר שיש ועדה שחבריה הם רק בעלי תפקידים במועצה (חברים) אך ועדה זו לא התכנסה עד לתאריך ביצוע הביקורת.

לדעת הביקורת שהרכב כזה אינו עונה על הדרישות. בהרכב זה חסרים הרבה גורמים ונציגים של מוסדות וארגונים שצריכים להיות חלק ממרכיביה כפי שצויין לעיל. לדעת הביקורת וועדת היגוי בהרכב חסר כזה אינה יכולה למלא את תפקידה כדרוש ובצורה הראויה.

הביקורת בדעה שאי הקמת ועדת היגוי כדרישות ההוראות ואי כינוסה פוגע בתרומות המצופות ממנה ומהשפעתה של מימוש התכנית בכפר..

הקמת מטה יישובי לתכנית

הקמת מטה יישובי שיתכנס אחת לחודש לפחות במשרדו של ראש הרשות ויהווה למעשה ועדה אופרטיבית מבצעת, המנהלת את תכנית עיר ללא אלימות ברשות המקומית.

מנהל התוכנית לשעבר ציין בפני הביקורת שוועדת ההיגוי (בעלי התפקידים במועצה) היא בעצם המטה, אך מטה זה לעולם לא התכנס עד לתאריך ביצוע הביקורת.

הקמת ועדות מקצועיות

הוועדות המקצועיות יעסקו בתחומי הפעילות השונים הנוגעים להתמודדות עם האלימות ברשות בהתאם למודל עיר ללא אלימות, כאשר כל ועדה מקצועית תתייחס בעבודתה לתכנים הבאים: מיפוי, המלצות לפעולה וסדרי עדיפויות. בכל קבוצה ישתתפו נציגי כלל הגופים הפועלים בכפר בנושא ההתמודדות עם האלימות. בוועדות ייקחו חלק מפקחים מחוזיים של משרדי הממשלה שונים וכן נציגי כל גוף רלוונטי נוסף.

במועצה חייב שתהיינה ועדות מקצועיות בתוכנית על"א כמו למשל:

1. ועדת חינוך
2. ועדת רווחה
3. ועדת פנאי
4. ועדת הקשר עירוני
5. ועדת אכיפה

הביקורת מצאה שלא הוקמו את כל הועדות הנ"ל ולא התכנסו אלבה שהורמו.

תכנית העבודה השנתית וביצועה ומדדי הצלחתה

אחד ממדדי הצלחת תכנית הוא מידת יישום תכנית העבודה ויעדיה השנתיים והרב שנתיים. לבקשת הביקורת לא הועמדו בפניה תכניות עבודה לכל שנות הפעלת התכנית.

בבדיקה שבוצעה בנובמבר 2021 נמצא שעל אף שעברו עשרה חודשים טרם גובשה תכנית פעולה לשנה זו (2022).

הביקורת ביקשה לדעת ולעמוד על הנעשה בשנים האחרונות (2020-2021) ובשנה הנוכחית (2021) ככל אחד מתחומי פעילות התכנית.

הביקורת מצאה שעיקר העבודה והפעילויות של על"א היא בתחום האכיפה והחינוך (מדריכי מוגנות בשני בתי ספר) ובמידה מועטה בתחום הפנאי.

הביקורת מצאה שעד ביצוע הביקורת הותקנו 37 מצלמות ב 7 אתרים/ מוקדים בכפר מאידך מנהל התכנית מסר לביקורת שהם עושים מאמץ לגייס תקציב לכוח אדם וכרגע הפתרון הוא שליטה על המצלמות מרחוק כדי לעקוב אחרי מקרה וונדליזם במרחב הציבורי.

ואילו בתחום החינוך עיקר הפעילות בשנים אלה (2020-2021) התמקד בעבודתם של שני מדריכי המוגנות, אשר עובדים בשני בתי הספר של חטיבות הביניים אשר מסייעים במניעת התנהגויות לא נורמטיביות ואלימות של תלמידי בתי הספר.

מנהל התוכנית לא הצביע על פעולות שנעשו בתחום החינוך: כמו למשל תכנית הכשרה לבני נוער עמיתים כמנהיגי דעה השוללים שימוש בסמים ואלכוהול-עמיתים בקרב בני גילם. ולעוד פעילויות נקודתיות במספר בתי ספר בכפר כמו הרצאות בעניין "אינטרנט בטוח" וכו'..

מטרות תכנית עבודה של עיר ללא אלימות ולפי דעת הביקורת אמורים להיות :

1. העלאת תחושת הביטחון של התושב
2. צמצום תופעות האלימות והפשעה
3. יצירת תשתיות עירוניות המסוגלות להתמודד עם להתמודד בצורה אפקטיבית עם תופעות אלימות ופשעה
4. קידום ערכי הסבלנות והסובלנות בין התושבים ומוסדות הציבור ורתימת תושבים למאמץ הציבורי
5. רתימת התושבים ומוסדות הכפר לערכי התכנית וקידום שפה אחידה סבלנית ומכבדת.

יצוין שמימוש מטרות אלה מחייבת השיפת התושבים לפעולות המתבצעות במסגרת על"א על ידי שיווק ופרסום של מטה התכנית .

הביקורת מצאה שהפעולות שנעשו בהקשר זה הם צנועים מאוד, ואין חשיפה מספקת לתושבים על פעולות המתבצעות במסגרת על"א.

כמו כן, יצוין שמימוש יעדי התוכנית מחייב רתימת התושבים למאמץ למניעת אלימות ופשעה באמצעות תכניות כמו סירת הורים, מתנדבים בחינוך..

הבדיקה של הביקורת העלתה שלא היו פעולות או צעדים שהביאו את התושבים לקחת חלק בפעולות על"א. פעילות זו גם כשהיא מצומצמת וחד פעמית ויחידה במשך השנתיים האחרונות, היא לא נחשבת לפעילות הנדרשת לשיתוף תושבי הכפר בפעילות התכנית.

מיעדי התכנית: צמצום תופעת השוטטות ברחובות ובשכונות ופעולות הוונדליזם ברכוש הציבורי והפרטי, בקרב בני הנוער על ידי השתתפות הנוער בפעולות הפנאי ומעקב אחרי ירידת אחוז הדיווחים על פעולות הוונדליזם ופגיעה ברכוש.

הביקורת מצאה שאין בידי מנהל התכנית נתונים על כך למדידת הצלחת התכנית בתחום זה.

כמו כן, מיעדי התכנית ולהצלחתה הוא בהגברת פעולות ההסברה ויצירת שפה עירונית מוסכמת ואחידה נגד האלימות, על ידי קיום מערך הסברה מקיף מגוון ומותאם לכלל התושבים מכל השכבות. **הביקורת מצאה שלא קים מערך כזה ובמשך כל שנות פעילות התכנית לא התקיים אף כנס אחד.**

התייחסות מבקר המדינה להפעלת התוכנית במגזר הערבי בתחום החינוך

למערכת החינוך תפקיד מרכזי בתכנית על"א, הבא לידי ביטוי בשני תחומים - החינוך הפורמלי והחינוך הבלתי פורמלי. לשני התחומים הללו יחד מוקצה קרוב למחצית תקציבה של התכנית (45%). בתחום החינוך הפורמלי מתמקדת התכנית בהתנהגות אנטי-חברתית של ילדים ונוער ובמניעת אלימות בבתי"ס ובגנים, ואילו בתחום החינוך הבלתי פורמלי מתמקדת התכנית בפעולות למניעת חוסר מעש ושעמום של ילדים ונוער לאחר שעות הפעילות בבתי"ס, שעלולים להביאם לידי מעשי אלימות. כאמור במשרד החינוך מרכז שפ"י בתחום החינוך הפורמלי את התכניות למניעת האלימות במוסדות החינוך, ובתחום החינוך הבלתי פורמלי מרכז מינהל חברה ונוער, תכניות למניעת אלימות לאחר שעות הלימודים, המתקיימות בבתי"ס ובמסגרות אחרות בתחום הרשות המקומית. יחד עם מטה על"א אחראיות שתי היחידות האמורות של משרד החינוך לקביעת המטרות, העקרונות, נוהלי העבודה ותכניות הליבה של תכנית על"א בשני תחומי החינוך ולקביעת המנגנונים לשיתוף פעולה בין יחידות שני המשרדים בדרגים השונים. במסגרת הביקורת על משרד החינוך הקדיש מבקר המדינה בדוח שלו לשנת 2014 פרק מיוחד ליישום תכנית על"א בתחום החינוך ושיתוף הפעולה בין השותפים לה. לחשיבות הצד החינוכי בתוכנית מובא להלן את החלק בדוח של מבקר המדינה המתייחס לעניין התאמת התכנית לחברה הערבית ושיש ממסקנותיו והמלצותיו.

התאמת תכנית על"א לחברה הערבית

1 ברשויות החברה הערבית מתרחשים אירועי אלימות רבים של תלמידים בבתי"ס, מקצתם בעלי מאפיינים ייחודיים לרשויות אלה. נושא זה בא לידי ביטוי במיפוי שביצעו הרשויות עם כניסתן לתכנית על"א בשנים 2011-2012, שבו, בין היתר, הן הגדירו את הבעיות שהעלו ועדות החינוך והפנאי והציגו את הפתרונות שהציעו הוועדות. הבעיות השכיחות שהעלו הרשויות הערביות בתחום החינוך הן: (א) ריבוי גילויי אלימות של מורים כלפי תלמידים ושל תלמידים כלפי תלמידים אחרים, ואולם אירועים אלה אינם מדווחים לגורמים האחראים במשרד החינוך וברשות; (ב) תחושת מוגנות נמוכה בקרב התלמידים, המורים והנהלות בתי"ס; (ג) שוטטות מרובה של תלמידים מקרב הנוער מחוץ לכיתה בשעות הלימודים; (ד) ונדליזם חמור במוסדות החינוך בשעות הלימודים ולאחריהן; (ה) ההורים והמורים חסרי כלים וסמכות להתמודדות עם ילדיהם/תלמידיהם; (ו) בעיות במבנים הפיזיים בבתי"ס ומתקנים לא ראויים לשימוש, שפוגעים באקלים החינוכי של בתי"ס.

בפברואר 2012, כחמש שנים לאחר תחילת יישומה של תכנית על"א, התכנסה ועדת ההיגוי המצומצמת לדיון ראשון באלימות בחברה הערבית ובדרכי ההתמודדות עמה. בדיון השתתפו נציגי הנהלת מטה על"א, נציגי המשרדים השותפים לתכנית ונציגי המשטרה. נציגי המשטרה ומשרדי החינוך והרווחה הציגו בו את האלימות בחברה הערבית מנקודת ראותם ואת דרכי ההתמודדות שלהם עמה. הוועדה החליטה, בין היתר, כי מטה על"א יבנה מודל עבודה ייחודי לחברה הערבית בסיוע יועץ מקצועי שיגויס למטה (להלן - המודל) ויבצע יישום ניסיוני שלו (פיילוט).

באפריל 2012 ציין מנהל התכנית לפני סמנכ"ל המשרד לבט"פ כי ברשויות של החברה הערבית אותרו בעיות אלימות ייחודיות, המצריכות פיתוח מענים חדשים שאינם קיימים במלאי התכניות של המשרדים המשתתפים בתכנית.

במאי 2012 ציין מנהל התכנית בישיבת מטה על"א כי החל מהלך לבניית המודל בעזרת יועץ מקצועי. ביולי 2012 גיבש מטה על"א מסמך העוסק, בין היתר, בניחות יכולת היישום של תכנית על"א ברשויות קטנות בחברה הערבית. במסמך הומלץ, בין היתר, לבטל כמה מתחומי הליבה של תכנית על"א ברשויות אלה, ולמקד את המאמצים בשני תחומים בלבד: אכיפה וחינוך בלתי פורמלי. באוגוסט 2012 הקצה

מנהל התכנית תקציב של 50,000 ש"ח ליישום ניסיוני של המודל בעיר טמרה, והיועץ החל לבצע תצפיות בעיר. יצוין שטמרה נמצאת במחוז צפון של על"א, ומתגוררים בה כ-30,000 תושבים.

מטה על"א לא השלים את היישום הניסיוני בטמרה, ולכן לא היה אפשר להפיק ממנו לקחים ולהסיק מסקנות לגבי התאמת המודל לרשויות אחרות של החברה הערבית.

2. בתכנית העבודה השנתית לשנת 2013 הציע מנהל תחום החברה הערבית בעל"א, האחראי לרשויות החברה הערבית במטה על"א, משימות שלתפסתן יש לבצע כדי להתאים את תכנית על"א למאפיינים התרבותיים הייחודיים של רשויות החברה הערבית, בהן מיפוי צרכים ייחודיים בכל רשויות החברה הערבית המשתתפות בתכנית והכנת תכניות המותאמות לצרכים הייחודיים של כל רשות. על פי הצעתו, יש להפנות את מרב התקציב שמקצה התכנית לרשות לגיבוי ולחזוק של תחום פעולה מסוים, כגון תחום האכיפה, במשך תקופה מוגבלת, ובתום התקופה יש לשוב וליישם את התכנית בכל חמשת תחומי הפעילות שלה.

יצוין כי במועצה המקומית מגאר גובש מודל ייחודי לתחום החינוך. על פי מודל זה, יצרה הרשות פורום לקידום תכניות מניעה בבתי"ס, ששותפים בו נציגיהם של מחלקת החינוך ברשות, שפ"י, התכנית הלאומית לילדים ולנוער בסיכון, המשטרה ותכנית על"א. הפורום בנה סל תכניות מניעה והסברה לצמצום התנהגויות סיכון, לעידוד התנהגות בטוחה, למניעת אלימות לסוגיה ולהבנת החוק וכיבודו. סל התכניות הוצע לבתי"ס ברשות, וכל בי"ס הורשה לבחור את התכניות המותאמות לצרכיו ולשבצן בתכנית הלימודים השנתית שלו. בפורום התבצע גם תהליך של איגום משאבים במימון התכניות המוצעות לבתי"ס ותיאום בין הגופים השותפים למניעת כפילויות (להלן - מודל מגאר).

ביוני 2013 הציע מנהל תחום החברה הערבית את מרכיבי מודל מגאר לפני מנהלי תכניות על"א ברשויות החברה הערבית במחוז צפון, וביולי באותה השנה הוא הציע זאת לפני מנהל תכנית על"א. באוגוסט 2013 נועד מנהל תחום החברה הערבית עם צוות הביקורת וציין כי בכוונתו לקדם את יישום המודל בשאר רשויות החברה הערבית שבאחריותו.

מרכיבי מודל מגאר הוצגו גם לפני מטה על"א, אולם הוא לא דן בתהליך יישומו ברשויות המקומיות של החברה הערבית.

נמצא שבמועד הביקורת עדיין ניכרו קשיים ביישום תכנית על"א ברשויות החברה הערבית. כך, למשל, מחקר ההערכה המסכם מיוני 2013 הראה כרסום באמון ברשויות, עלייה בהיפגעות מאלימות ונסיגה בתחושת הביטחון ברשות. הקשיים הללו מצטרפים לקשיים ביישום כמה מתכניות הליבה ברשויות אלו במשך כל המחקר.

מכל האמור לעיל עולה שמט"א לא השלים את היישום הניסיוני של המודל, שנועד לגבש מתכונת ייחודית לתכנית ברשויות קטנות של החברה הערבית, לא החל לבנות מודל שיתאים ליישום תכנית על"א ברשויות ערביות גדולות ולא הציג תכניות המותאמות לצורכי החברה הערבית בתחום החינוך.

המשרד לבט"פ מסר בתשובתו מנובמבר 2013 כי אכן לא הושלם תהליך התאמתו של מודל תכנית על"א לרשויות החברה הערבית, וטרם התקבלה החלטה לגבי חלוקת המשאבים בתחומים השונים. לדבריו, משימה זו מורכבת מאוד, בין היתר בשל היעדר תשתיות ברשויות אלה וסוגיות נוספות הנוגעות ליחסים בין הרשויות ובין המשרד לבט"פ. הוא הוסיף כי "בימים אלה" מבצע מט"א על"א שלבי יישום ראשוניים של כמה מודלים ותכניות התערבות המותאמים לצורכיהן של רשויות החברה הערבית, אולם יידרש עוד זמן לרכישת הניסיון הנחוץ לגיבוש מודל סופי שבו מובאים בחשבון מורכבות הבעיות והמשאבים והכלים של משרדי ממשלה אחרים.

משרד מבקר המדינה רואה בחיוב את מאמציו של מט"א לקדם את הטיפול באלימות של תלמידים ברשויות החברה הערבית ולהתאים מענים לצרכים הייחודיים לחברה זו בתחומי החינוך של התכנית, שאיתר עם משרד החינוך. אולם כדי שתכנית על"א תתרום לרשויות החברה הערבית, שהן כ-39% מהרשויות המשתתפות בתכנית, על כל המשרדים השותפים לה, כל אחד בתחום אחריותו, להכין תכניות פעולה לצמצום אלימות של תלמידים ברשויות החברה הערבית ולצמצום מצבי הסיכון שלהם, בין היתר באמצעות הסתייעות בתכניות הליבה של תכנית על"א ובמנגנונים לשיתוף פעולה שהיא מציעה.

התקציב וביצועו

בשנת 2019 התקציב עמד על 421,108 ₪ כולל פעילות טכנולוגיה כח אדם כולל 15% השתתפות של הרשות.

בשנת 2020 עם בעיית הרכבת הממשלה וריבוי מערכות בחירות התקציב ירד בגלל אי כינון ממשלה ופרוץ מגפת הקורונה כך שהתקציב נתן מענה רק לכח אדם וטכנולוגיה והייתה תוספת תקציב באוגוסט 2020 10/741 ₪ לפעילות בתקופת הקורונה 319,090 ₪ ובסך הכל 662,384 כולל 15% השתתפות הרשות.

בשנת 2021 הייתה תוספת תקציב לפעילות טכנולוגיה וכח אדם בסה"כ 294,240 כולל 15% השתתפות של הרשות.

תקציב התכנית מנוהל בספרי החשבונות של המועצה כתקציב בלתי רגיל (ת.ב.ר.). את ההוצאה על משכורות נרשמת במשך השנה בתקציב הרגיל (סעיף) ובסוף השנה

מסקנות והמלצות

על אף שתוכנית על"א מופעלת בכפר מזה כיותר שמונה שנים, אך טרם הניבה את הפירות והתוצאות ברמה המצופה ממנה, ואת ההצלחה כפי שהושגה בערים אחרות דוגמת אילת ועוד.

לדעת הביקורת התוכנית על"א לא שווקה במידה מספקת בכפר, והיא הופעלה במרחבים מאוד צרים, ולא ידוע לכלל תושבי הכפר על קיומה.

הביקורת מצאה שהתוכנית לא קיבלה את הליווי והתמיכה המספיקים. מזה שנים התוכנית לא מלווה בוועדת היגוי ולא על ידי ועדת "ההקשר עירוני" שבכלל לא הוקמה כאשר, גם כן, שאר הוועדות לא היו פעילות בשנים האחרונות.

הביקורת מצאה שבמשך שמונה השנים לקיומה התחלפו שלושה מנהלים הדבר אשר פגע במימוש מלא התכניות והשגת היעדים שלה.

הביקורת בדעה ובכדי שתכנית זו תצליח, על הנהלת המועצה למקם את התכנית בראש סדר העדיפות שלה, ולפעול לגיוס כל הגורמים והגדלת המשאבים הדרושים להצלחתה.

יש לפעול, וללא דיחוי, על הקמת וועדת היגוי רחבה ככל האפשר, שבה ייוצגו כל הגורמים בעלי עניין, לרבות נציגי המשרד לביטחון פנים, חברי מליאת המועצה, מנהלי אנפים (חינוך, רווחה ותרבות נוער וספורט), מוסדות חינוך, אנשי דת, אנשי ציבור, תנועות נוער, מועצת התלמידים ועוד...

יש להקים את ועדת ההקשר עירוני שיעמוד בראשה ראש המועצה, ושהיא בעצם הוועדה שיכולה להניע את התוכנית בקצב יותר גבוה. יחד עם זאת יש להפעיל את שאר הוועדות ולכנסן בתדירות יותר גבוהה.

להצלחת התכנית יש לכתוב תכנית עבודה שנתית ורב שנתית ויקבעו בהם יעדים ומדדי הצלחה. תכנית העבודה תובא לדיון בוועדת ההיגוי.

יש להגביר את פעולות התכנית בכל התחומים שהיא אמורה לפעול בהם: אכיפה, חינוך, פנאי, רווחה ובתחום הקהילתי.

הביקורת ממליצה על הגברת פעולות השיווק של התכנית בקרב תושבי המועצה ושיתופם בפעילותיה השונות.

הביקורת ממליצה על כך שיש לפנות למשרד לביטחון פנים להגדלת תקציב התכנית, ולשלם לקופת המועצה את מלא חלקו בשיעור הנדרש ממנו על פי ההסכם (85% מהתקציב) על התוכנית.

הסעות תלמידים בחינוך המיוחד

כללי:

מועצת ג'סר, כברשויות מקומיות אחרות, מנהלת ומקימת מערך היסעים לתלמידי הכפר במערכת החינוך, במטרה לסייע ביישום חוק חינוך חובה לתלמידים שבאזור מגוריהם אין בית ספר, או שבית הספר נמצא בריחוק ניכר מביתם. ההסעות מתבצעות על פי אמות מידה שנקבעו לצורך כך. מצדו משרד החינוך משתתף רק במימון חלקי של ההוצאה על הסעת תלמידים.

הבסיס להפעלת מערכת ההיסעים מושתת על קביעת מיפוי ואזורי רישום, תוך הקפדה על ויסות נכון של תלמידים בין מוסדות החינוך השונים ושמירה על שילוב חברתי (אינטגרציה). מערכת ההיסעים היא פתרון חלופי לבניית בתי ספר, בעיקר ביישובים קטנים, שמספר התלמידים בהם קטן ואינו מצדיק הקמת מוסד חינוכי במקום מהיבטים פדגוגיים וכלכליים. המערכת מאפשרת השגת אינטגרציה בחינוך בין תלמידים בעלי רקע חברתי שונה באמצעות הקמת חטיבות ביניים שהתלמידים מגיעים אליהן בדרך כלל מאזורים שונים. מערכת ההיסעים גם נותנת מענה חשוב לתלמידי החינוך המיוחד בכך שהיא מתחשבת בסוגי הלקויות השונים הקיימים בחינוך המיוחד ומאפשרת לתלמידי החינוך המיוחד ללמוד בבתי ספר העונים על צורכיהם הייחודיים.

קימות שתי קטגוריות לגבי ההסעות למוסדות החינוך:

1. בחינוך הרגיל – ההסעות הן לתלמידים לגני חובה ולבתי ספר רשמיים בלבד; מכיתה א' עד

כיתה י' ועד בכלל.

2. בחינוך המיוחד – ההסעות הן לתלמידי החינוך המיוחד גילאי 21-3 לבתי ספר רשמיים ולבתי

ספר "מוכרים שאינם רשמיים" ולגני ילדים.

דוח ביקורת זה יעסוק רק בהסעת תלמידים בחינוך המיוחד.

מטרת והיקף הביקורת:

בהתאם לתוכנית הביקורת של מבקר המועצה לשנת 2021, בוצעה בחודשים מאי-אוגוסט 2021 ביקורת בנושא הסעת תלמידים בחינוך המיוחד בשנה"ל 2021/2020, וזאת במטרה לבדוק ולבחון את תפקוד וסדרי הטיפול של מחלקת החינוך במועצה בהסעות התלמידים בחינוך המיוחד, ומידת קיום הוראות החוק והכללים וההנחיות של משרד החינוך בעניין זה.

נושאי הבדיקה העיקריים שניצבו בפני הביקורת הם:

1. ניהול מערך הסעות התלמידים בחינוך המיוחד ע"י מחלקת החינוך.
 2. ההוצאה על הנסיעות וההתחשבנות עם משרד החינוך
 3. המכרז להסעת התלמידים בחינוך המיוחד
 4. ההתקשרות וההתחשבנות עם קבלן ההסעות
 5. הפיקוח על קיום תנאי הבטיחות בהסעת התלמידים
- הביקורת בוצעה במחלקת חינוך (עם בעלי התפקידים הנוגעים בדבר), בגזברות המועצה, מהם התקבלו נתונים ומסמכים על הסעות התלמידים בחינוך המיוחד.

הוראות החוק

הסעות תלמידים בכלל, ובחינוך המיוחד בפרט, מושתתים על מספר חוקים וחוזרים של מנכ"ל משרד החינוך שהעיקריים בהם:

- חוק הסעת תלמידים נכים, 1994
 - חוזרי מנכ"ל משרד החינוך, לרבות חוזר 5-3.3 שנכנס לתוקף ב 1.9.2007
 - תקנות הסעת בטיחות לילדים ולפעוטות עם מוגבלות (כללים ומבחנים לזכאות להסעה ולליווי), התשנ"ח-1988
- להלן תמצית של הסעיפים העיקריים והרלוונטיים מחוזר המנכ"ל העוסק בהסעת תלמידים בחינוך המיוחד:

בסעיף 2.3 של חוזר המנכ"ל 3.3-5 ותחת הכותרת אוכלוסיות התלמידים הזכאים להשתתפות המשרד בהסעה נאמר:

(1) המשרד משתתף בהוצאות הסעה של תלמידי החינוך המיוחד גילאי 3-21 לבתי ספר רשמיים, לבתי ספר "מוכרים שאינם רשמיים" ולגני ילדים, על פי החלטת ועדת השמה/ערר וועדת שיבוץ.
(2) הסעת תלמידים בחינוך המיוחד תאושר על סמך החלטת ועדת שיבוץ הפועלת ברשות המקומית שהתלמיד מתגורר בתחומה.

(3) הסעת תלמיד שעבר ועדת שילוב מוסדית תאושר על סמך החלטת ועדת השילוב.
תלמידי החינוך המיוחד, הסובלים מהלקויות הקשות המפורטות להלן, זכאים להסעה גם ללא ועדת השמה. זאת על פי התקנות שהתווספו לסעיף 7 בחוק החינוך המיוחד, המקנות להורים את הזכות לרשום את ילדם בעלי הצרכים המיוחדים במוסד לחינוך מיוחד גם ללא ועדת השמה, ובתנאי שקיום הלקות אצל התלמיד אושר על-ידי אנשי המקצוע הרלוונטיים לכל לקות בהתאם לפירוט בתקנות החינוך המיוחד (רישום ילדים בעלי צרכים מיוחדים במוסד לחינוך מיוחד בלא ועדת השמה), התשס"ו-

(1) כל סוגי הפיגור, למעט פיגור קל

(2) אוטיזם / PDD

(3) הפרעות נפשיות

(4) שיתוק מוחין או נכות פיזית, בתנאי שמתווספת אליהן לקות נוספת מבין הלקויות המוזכרות כאן.

(5) חירשות או כבדות שמיעה, בתנאי שמתווספת אליהן לקות נוספת מבין הלקויות המוזכרות כאן.

(6) עיוורון או לקות ראייה, בתנאי שמתווספת אליהן לקות נוספת מבין הלקויות המוזכרות כאן.

(7) תלמיד שנפגע בתאונה או סבל ממחלה, למעט תאונת דרכים, ובידו אישור רפואי מנומק ומפורט כי אינו יכול להגיע לבית הספר בכוחות עצמו, זכאי להסעה. באישור הרפואי יצוין משך הזמן שהאישור תקף לגביו.

ארגון ההסעות וביצוען

בסעיף 2.7 לאותו חוזר נאמר:

- א. (1) חובת ארגון ההסעות וביצוען חלה על הרשות המקומית שהתלמידים מתגוררים בתחומה. בכל מקרה, משרד החינוך אינו נוטל חלק בארגון ההסעות אלא משתתף במימון בלבד.
- ב. (1) השתתפות המשרד תינתן רק עבור מסלולי נסיעה העומדים בקני המידה לזכאות המפורטים בחוזר זה.

שיעורי השתתפות של משרד החינוך

בסעיף 2.8 לאותו חוזר נקבע ששיעור ההשתתפות של משרד החינוך בהוצאות הרשויות המקומיות היא 50% של העלות המאושרת על ידי המשרד.

הנוהל לפרסום מכרז ולחתימת הסכם עם חברות הסעה

בסעיף 2.10 לחוזר נאמר: המכרזים לביצוע הסעות והחוזים עם המסיעים המבצעים את ההסעות יהיו אך ורק על פי נוסח אחיד שהוסכם בין משרד החינוך, מרכז השלטון המקומי וארגון המועצות האזוריות ומופץ בין כל הרשויות המקומיות בארץ.

מערך ההסעות במועצה

מערך ההסעות של החינוך המיוחד במועצה כפוף לאגף החינוך, אשר מטפל בהסעת כיותר מ- 400 תלמידים בעלות של יותר מ- 2,000,000 ש"ח בשנה.

בשנת הלימודים 2020/2021 טפלה המועצה בהסעת 400 תלמידים בחינוך המיוחד. ההסעות נעשו ב 31 מסלולים (בחינוך המיוחד) באמצעות 31 רכבים, בעלות שנתית של כ- 2,000,000 ₪ בשנה.

להלן טבלה אשר מסכמת את מספר התלמידים בחינוך המיוחד המוסעים מדי יום למוסדות החינוך, מספר המסלולים ומספר הרכבים אשר מופעלים לצורך כך בשתי שנות הלימודים האחרונות : 2020/2021

שנת לימוד	מספר תלמידים מוסעים בחינוך מיוחד וחולים	מספר מסלולים	מספר רכבים
2019/2020	411	31	31
2020/2021	398	31	31

הטבלה מראה שבין השנים 2019/2020 ושנת 2021 ירד מספר התלמידים בחינוך המיוחד והחולים המוסעים מ 411 ל 398 תלמידים (ירידה של 1%) הדבר אשר לא מכביד על המועצה הן בהתארגנות ובהוצאה על הסעתם.

ההוצאה על הנסיעות וההתחשבות עם משרד החינוך

כאמור משרד החינוך **משתתף ב 50% מההוצאות** על הסעת תמידי החינוך המיוחד (ההוצאות לעניין זה הן רק תשלומי המועצה לחברות ההסעות). תשלומי משרד החינוך מחושבים על בסיס דיווחי המועצה למשרד החינוך: על מספר התלמידים המוסעים, מספר המסלולים, ותשלומי המועצה עבור כל מסלול כפי שנקבע בחוזה ההתקשרות של המועצה עם קבלן ההסעות. להלן טבלה אשר מסכמת את ההוצאות השנתיות (התשלומים לקבלן ההסעות) וההכנסות ממשרד החינוך בשנתיים האחרונות כפי שנמסרו לביקורת:

שנה	ההוצאה על הנסיעות	הכנסות ממשרד החינוך	אחוז השתתפות משרד החינוך	החלק הממומן ע"י המועצה (גרעון)
2019/2020	5.096.246	3.976.532	90%	1.119.714
2020/2021	4.844.293	3.364.531	80%	1.479.762

הטבלה מראה שההוצאה על הסעות החינוך המיוחד היא בממוצע כ 1.5 מליון ש"ח בשנה (6 מיליון בארבע השנים האחרונות).

הטבלה מראה, גם כן, שחלקו של משרד החינוך הגיע בין השנים 2019 ו 2020 לכדי 90% מעלות ההוצאה על הסעת תלמידים. ואילו בשנים 2020/2021 פחתה השתתפות משרד החינוך במימון לבין זה שצריך היה לממן בפועל. ממוצע שיעור ההשתתפות בשתי השנים עמד על 85%. מזה יוצא שנתר סך 1.479.762 ש"ח שחייב משרד החינוך לשלם עבור השנים **2020/2021**

מצדה ממנה המועצה מקופתה את הנסיעות בחינוך המיוחד בשנתיים בסך של 2.599.478 מליון ש"ח סכום אשר מהווה נתח ניכר מתקציב המועצה שאין לו מקור הכנסה למימונו.

מנהלת החשבונות הודיעה לביקורת שחלק מהגירעון מקורו באי מימון חלק ממסלולי הנסיעות על ידי משרד החינוך. אבל גם מצד שני חלק מהוצאות הנסיעות בחינוך הרגיל היו נזקפים לחשבון החינוך המיוחד מה שהיה צריך להפריד בין שני החשבונות.

המכרז להסעת התלמידים בחינוך המיוחד

הסעות התלמידים בחינוך המיוחד לשנת הלימודים הנוכחית 2020/2021 נעשית על ידי קבלן הסעות אחד (חברת פארוק טורס בע"מ), וזאת בהתאם לתוצאות מכרז 03/2020 אשר נועד להסיע את התלמידים בחינוך המיוחד לשנת הלימודים 2020/2021.

לאותו מכרז (03/2020) הוגשו 2 הצעות (מטיילי פסגות בע"מ/ פארוק טורס בע"מ) אשר נפתחו בישיבת ועדת המכרזים מיום 24/08/2020, ולאור ההפרשים בין ההצעות שהוגשו לאומדן ולאור הפגמים שנפלו במכרז, ועדת המכרזים החליטה להעביר את הנדרש לבדיקת יועמ"ש המועצה.

יצוין כבר עתה שרק אחרי כמעט שנה, קרי בתאריך 17/5/2021, ניתנה חוות דעתו של יועמ"ש המועצה, שחברת "פארוק טורס בע"מ" היא הזוכה, דבר המעלה תמונה עגומה ואינה ברורה לאופן קבלת החלטה על ידי ועדת המכרזים!!!

יועמ"ש המועצה חווה את דעתו, ולאור חוות הדעת, המליץ הוא להכריז על הצעתה של חברת "פארוק טורס בע"מ" כהצעה זוכה.

הביקורת מצאה שוועדה המכרזים החליטה להעביר את בדיקתו של יועמ"ש המועצה ומשום מה חוות הדעת ניתנה רק לאחר שנה מתחילת עבודתה של חברת "פארוק טורס בע"מ" וזה לא בהתאם לאמור בתקנות העיריות (מכרזים).

כמו כן מצאה הביקורת שמספר ויעדי המסלולים הם לא כפי שנקבעו במכרז. בחשבונות שהוגשו ע"י קבלן ההסעות נרשמו מספר מסלולים שונים מאשר שנדרש במכרז. וזאת כמפורט להלן:

<u>מס' סד'</u>	<u>מ-</u>	<u>עד</u>	<u>אוכלוסייה</u>	<u>מחיר לכיוון בסיעה בש"ח</u>	<u>מחיר לשעת מלווה כאופציה בש"ח</u>	<u>הערות</u>
<u>1</u>	ג'סר אל זרקא	גבעת עדה	עד גיל 3	הלוך ותוזר ₪ 320	₪ 50	
<u>2</u>	ג'סר אל זרקא	אום אלפחם	עד גיל 3	הלוך ותוזר ₪ 440	₪ 50	
<u>3</u>	מג'סר אל לזרקא	באקה אל גרבייה	עד גיל 3	הלוך ותוזר ₪ 410	₪ 50	
<u>4</u>	מג'סר אל זרקא	חיפה	עד גיל 3	הלוך ותוזר ₪ 430	₪ 50	
<u>5</u>	מג'סר אל זרא	כפר קרע	עד גיל 3	הלוך ותוזר ₪ 410	₪ 50	
<u>6</u>	מג'סר אל זרקא	גבעת עדה וכפר קרע שילוב	עד גיל 3	הלוך ותוזר ₪ 450	₪ 50	

	<u>50 ₪</u>	<u>הלוך</u> <u>וחזור</u> <u>₪ 400</u>	<u>פיגור 21</u>	<u>באקה אל</u> <u>גרבייה</u>	<u>מג'סר אל</u> <u>זרקא</u>	<u>7</u>
	<u>50 ₪</u>	<u>הלוך</u> <u>וחזור</u> <u>₪ 530</u>	<u>פיגור 21</u>	<u>כפר קרע</u>	<u>מג'סר אל</u> <u>זרקא</u> <u>מג'סר אל</u> <u>זרקא</u>	<u>8</u>
	<u>50 ₪</u>	<u>הלוך</u> <u>וחזור</u> <u>₪ 420</u>	<u>פיגור 21</u>	<u>כפר קרע</u>	<u>מג'סר אל</u> <u>זרקא</u>	<u>9</u>
	<u>50 ₪</u>	<u>הלוך</u> <u>וחזור</u> <u>₪ 300</u>	<u>פיגור 21</u>	<u>אור</u> <u>עקיבא</u>	<u>מג'סר אל</u> <u>זרקא</u>	<u>10</u>
	<u>50 ₪</u>	<u>הלוך</u> <u>וחזור</u> <u>₪ 300</u>	<u>פיגור 21</u>	<u>לג'סר אל</u> <u>זרקא</u> <u>הסעה</u> <u>פנימית</u>	<u>מג'סר אל</u> <u>זרקא</u>	<u>11</u>
	<u>50 ₪</u>	<u>הלוך</u> <u>וחזור</u> <u>₪ 380</u>		<u>לג'סר אל</u> <u>זרקא</u> <u>הסעה</u> <u>פנימית</u>	<u>מג'סר אל</u> <u>זרקא</u>	<u>12</u>

ההתקשרות וההתחשבנות עם קבלן ההסעות

כאמור שההתקשרות של המועצה להסעת תלמידים בחינוך המיוחד נעשתה עם חברת "פארקו טורס בע"מ" וזאת ע"פ תוצאות מכרז :

לדעת הביקורת אופו ניהול המכרז מעיד על שני דברים: הראשון שהמועצה לא משאירה לידיה מרווח זמן מספיק בכדי לנהל את המכרז להסעת התלמידים בצורה שתבטיח לה לבצע את ההתקשרות בתנאים האופטימליים והמניחים את הדעת לרבות: קבלת מחירים סבירים ביחס לאומדן. קיום שאר תנאי ההתקשרות כפי שנדרשו ע"י משרד החינוך והתחבורה, והבטחת פרק זמן סביר לנהל את המכרז מחדש במידה והמכרז בוטל או נפסלו ההצעות שהוגשו למכרז. והשני שאכן קימת בשוק הסכמה בין חברות וקבלני ההסעות על חלוקת העבודה ביניהם. אשר כופה על המועצה לקבל את תנאי החברה שאתה מתקשרת לרבות: מחיריה שתמיד היו רחוקים מהאומדן. לדעת הביקורת במצב כזה. מן הראוי והנכון להכניס את ההצעה של החברה למשק וכלכלה של מרכז השלטון המקומי לתמונת התחרות להסעת התלמידים.

בהתאם לחוזר מנכ"ל משרד החינוך נדרשת המועצה, כשאר הרשויות המקומיות, לערוך חוזה ההתקשרות עם חברות וקבלני הסעות התלמידים, אך ורק על פי הנוסח האחד שנקבע ע"י משרד החינוך, וזאת כתנאי להשתתפות המשרד במימון ההסעות.

הביקורת מצאה שקיים אכן חוזה התקשרות בין המועצה לחברת "פארקו טורס בע"מ" והוא לפי הנוסח האחד שנקבע ע"י משרד החינוך אך לא ציון בו תאריך חתימתו.

הפיקוח על קיום תנאי הבטיחות בהסעת התלמידים

כשמדובר בהסעת תלמידים בחינוך המיוחד נדרשת המועצה לדאוג לקיומן של כל תנאי ההתקשרות; לרבות תנאי הבטיחות. בעניין זה הופנה מבקר המועצה למנהל מחלקת חינוך במועצה, כאחראי ומפקח על קיום תנאי חוזה ההתקשרות עם קבלן ההסעות לרבות; קיום תנאי הבטיחות וכשירות הרכבים והנהגים המסיעים את התלמידים.

מנהל מחלקת חינוך הודיע לביקורת שבנוסף לכך, הוא נדרש על פי החוק לדווח למשרד התחבורה על כך שחברת ההסעות מקימת תנאי החוזה שנקבע ע"י משרד החינוך לרבות; דיווח על גיל הרכבים המסיעים את התלמידים, כשירות הנהגים, אם חברת ההסעות מעסיקה קצין בטיחות רכב ועוד...

כשירות הנהגים

בסעיף 2.2 לחוזה נדרש הקבלן להעסיק נהגים שעומדים בתנאי הסף הבאים:

- א. הנהג בעל ניסיון של שנתיים לפחות בנהיגה בסוג הרכב אותו הוא נוהג.
- ב. לנהג גיליון עבירות תנועה מהמשטרה שבו אין לנהג עבירות חמורות כגון: מהירות מופרזת בשנתיים האחרונות, נסיעה באור אדום, עקיפה על קו הפרדה רצוף בחמש השנים האחרונות, נהיגה תחת השפעת סמים או אלכוהול, גרימת מוות ברשלנות, ורישיון הנהיגה שלא נשלל בחמש השנים האחרונות.
- ג. לנהג אישור רפואי המעיד על מצב בריאות תקין.

הביקורת מצאה שהחברה לא העבירה אישורים וגיליונות כדרוש בסעיפים א. ב. ו-ג. לא עם החתימה על החוזה ולא בעת הארכת תוקפו. מה שכן הועבר על ידיה זה רק צילומי רישיונות של הנהגים שיש להם סיווג של כשירות לנהוג ברכבי ההסעות.

מנהל מחלקת חינוך טען בפני הביקורת שחובת הפיקוח על קיום תנאים אלה מוטלת על קצין בטיחות הרכב של החברה. אבל גם ממנו לא התקבלו אישורים על קיום תנאים אלה לגבי כל אחד מהנהגים.

כמו כן מצאה הביקורת שאין בחוזה תנאי של חוסר עבירות מין לנהגים אשר מסייעים את התלמידים למוסדות החינוך שלהם.

כשירות הרכבים

ע"פ החוזה נדרשת חברת ההסעות שתשתמש ברכבים כמפורט בסעיף 2.12 לחוזה שגילם לא יעלה על 10 שנים.

הביקורת פנתה בשאלה למנהל מחלקת חינוך במועצה בשאלה אם אכן החברה העבירה רשימה של רכביה המשמשים בהסעת התלמידים, ואשר מעידה על שנת ייצור כל אחד מהרכבים. בתשובתו טען מנהל מחלקת חינוך שהחברה הגישה רשימה כזו בשנה הראשונה והשנייה אבל בשלישית לא. אך רשימה כזו לא מסר לביקורת כי לא מצא אותה בעת ביצוע הביקורת. לטענתו הרשימות שהוגשו כי כל הרכבים עומדים בסטנדרט והם בגילאים פחות מעשר שנים. כמו כן נדרש הקבלן כי כל כלי הרכב יהיו במצב בטיחותי תקין לכל אורך תוקפו של החוזה, ויהיו מצוידים ב:

- מזגן תקין שיופעל בשעת ההסעה בכל עת שיידרש לעשות כך על-ידי הרשות או הנוסעים.
- ערכת מילוט ובכל אביזרי הבטיחות הנדרשים על פי כל דין לכלי רכב המשמשים להסעות נוסעים כמפורט בתקנות התעבורה, כפי שתהיינה בתוקף, מעת לעת ; לרבות:

- ערכת חילוץ
- גלגל חילוץ
- מגבה
- משולש אזהרה
- מטפי אש תקינים
- ארגז עזרה ראשונה

- כמו כן נדרש הקבלן כי כלי הרכב אשר מיועדים להסעות תלמידים יהיו מצוידים בחגורות בטיחות תקינות עבור כל נוסעי הרכב, במושבי בטיחות ו/או מושבים מגביהים, על פי הצורך, כמתחייב מתקנות התעבורה 83/א(א) ו-364א.

הביקורת מצאה שלא קיים פיקוח ובדיקות שיטתיות למילוי תנאי הבטיחות כפי שנדרשו במסמכי החוזה.

רכבים בשעת חירום

בסעיף 1.10 נאמר: הקבלן ימציא לרשות המקומית, אחת לשלושה חודשים את רשימת כלי הרכב שיוכל להפעיל למתן שירותי הסעות במצב חירום.

הביקורת מצאה שתנאי זה לא מקוים והקבלן לעולם לא העביר רשימה כזו למועצה.

סיכום והמלצות הביקורת

המועצה מפעילה מערך היסעים גדול לתלמידי החינוך המיוחד, כאשר ההוצאה השנתית על כך נאמדת בכ- 2__ מליון ש"ח בשנה (90 אחוז ממומן ע"י משרד החינוך והשאר מקופת המועצה).
דוח זה העלה מספר ליקויים, בפרקים השונים של ניהול מערך הסעת תלמידי החינוך המיוחד:

1. בהכנת המכרז והתאמתו לצרכים האמיתיים.
2. בניהול המכרז לרבות; אי פתיחתו לתחרות יותר רחבה (הכנסת החברה למשק וכלכלה לתמונת התחרות), מועד הפרסום והדיון ובקביעת הזוכה והחתימה על החוזה עם הקבלן הזוכה.
3. חוות דעת יועמ"ש המועצה ניתנה רק כחולף שנה מיום ביצוע המכרז מצב המעיד על חוסר תקינות וחוסר הגינות בבחירת הזוכה במכרז.
4. ההתקשרות וקיום תנאי החוזה ע"י הקבלן והתחשבנות אתו.
5. הפיקוח על קיום תנאי הבטיחות בהסעת התלמידים של הרכבים וכשירות הנהגים.
6. מינוי ממונה על היסעים כדרישת החוק והוראות משרד החינוך.

הביקורת ממליצה על הסקת המסקנות הנדרשות והמתחייבות, בכך שהליקויים שהועלו בגוף דוח זה לא יחזרו על עצמן, הן בהפעלת מערך ההיסעים הנוכחי והעתידי, וההקפדה על קיום תנאי ההתקשרות עם קבלן הסעות והפיקוח על קיומם. יש לארגן מסלולי הסעות בכך שיוכרו וימונו כולם על ידי משרד החינוך. יש להקפיד על הפרדה מלאה ברישום חשבונות ההוצאה על הסעות תלמידי החינוך המיוחד משאר ההוצאות על הסעות האחרות. יש להקפיד, על בדיקת המחירים של קבלן הסעות והתאמתן למחירי החוזה, ועל עדכון נכון למחירים אלה במידה ויהיו עדכונים מאושרים ע"י משרד החינוך. לדעת הביקורת יש לבדוק שוב את חשבונות הקבלן לשנות הלימודים 2020/2019 ו 2020/2021 ובמידה וימצאו הפרשים לקזז אותם מחשבון הקבלן. הביקורת ממליצה על מינוי ממונה על הסעות במועצה שימלא כל המשימות כפי שפורטו לעיל, ואף ללוות ולעקוב אחרי פרסום מכרז הסעות וקיום תנאי ההתקשרות ואי הישגותם של הליקויים שפורטו.

אספקת מנות אוכל מוכנות לבתי ספר יסודיים ולגנים

כללי:

- המועצה מספקת למספר מסגרות לימודיות שירותי הזנה הממומנים על ידי משרדי החינוך, ה.ת.מ.ת. והרווחה. השירות מסופק על ידי רכישת מנות מוכנות ואספקתן ליעדיהן. מסגרות לימודיות אלה מנוהלות בחלקן על ידי אגף החינוך וחלקן האחר על ידי אגף הרווחה. בינואר ופברואר 2021 בוצעה ביקורת באגפי החינוך והרווחה במטרה לבדוק:
- מי הן המסגרת שמסופק להן מנות אוכל מוכנות.
 - ההתקשרויות הקיימות לקבלת השירות של אספקת המנות
 - מימון משרדי החינוך והרווחה

אגף החינוך

באגף החינוך מוזמנים מדי יום מנות אוכל ל 4 בתי ספרי יסודיים כאשר עלות הארוחה הוא (15.8 ₪) ו ל 30 גנים במסגרת תכנית ניצנים כאשר עלות הארוחה הוא (14.37 ₪) כל הנתונים מתייחסים לשנה"ל 2019-2020.

מס' התלמידים המקבלים ארוחה בבתי הספר היסודיים הנו כ 1921 תלמיד.

מס' הילדים המקבלים ארוחה בגנים הנו כ 700 ילדים.

על פי ספרי החשבונות של המועצה שלמה המועצה בשנת הלימודים 2019-2020 סך של 562,500 ₪ על מנות שסופקו לשתי מסגרות אלה (בתי ספר יסודיים וגנים). ההתקשרות עם הספקים והאחראים על התזונה מתבצעת ישירות מול מנהלי בתי"ס.

מימון משרד החינוך 85% מעלות הארוחה

השתתפות הרשות 7.5%

השתתפות ההורים 7.5%

ממצאי הביקורת:

1. הביקורת מצאה שבתי הספר רוכשים מנות ללא הצעות מחיר ובוודאי ללא ניהול מכרז לצורך כך.
2. כמו כן, הביקורת מצאה שבתי הספר לא ערכו הסכמים או חוזי עבודה עם הספקים אשר סיפקו את המנות, אשר יפרטו את התחייבויות של המסעדות כלפי המועצה לרבות מפרט של סוגי המנות שיספקו, מחיריהן, אופן ההתחשבות ועוד..
3. הביקורת מצאה שמשרד החינוך ממך סך של 13.43 ש"ח עבור כל מנה המסופקת לבתי ספר כאשר ההוצאה בפועל היא סך של 15.8 ש"ח למנה, ונמצא גם שהמשרד ממך סך של 12.21 ש"ח עבור כל מנה המסופקת לגנים כאשר ההוצאה בפועל היא סך של 14.37 ש"ח, יוצא מזה שהמועצה ממנת כיותר מ 45% מערך המנות אשר מסופקות לגנים ולבתי ספר.

הוצאה השנתית על רכישת המנות

ספרי החשבונות של המועצה מראים שהמועצה הוציאה (השתתפות) על רכישות המנות בשנים 2019 ו 2020 לכל המסגרות שמונו לעיל (לבתי ספר ולגנים) .

שם המוסד	2019 (באלפי ש"ח)	2020 (באלפי ש"ח)
בתי ספר יסודיים	450.000 ש"ח	450.000 ש"ח
גנים	112.500 ש"ח	112.500 ש"ח
סה"כ	562.500 ש"ח	562.500 ש"ח

המלצות הביקורת

הביקורת בדעה שסכומי הכסף שמוציאה המועצה מדי שנה עבור מנות אוכל המוכנות לכל המסגרות אשר פורטו בגוף הדוח מחייבים עריכת מכרז אשר יבטיח תחרות שוויונית והוגנת בין כל המסעדות אשר עוסקות במתן שירות זה ועל פי המפרטים והדרישות של משרדי החינוך והרווחה.

ועל כן נדרשת המועצה לשקול לערוך מכרז כנדרש, ולהתקשר עם הספק/ים הזוכים בחוזה אשר יפרט את כל התנאים אשר יבטיחו קיום דרישות משרדי החינוך והרווחה והמנהל התקין.

مجلس جسر الزرقاء المحلي
מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

הבסיס החוקי
לעבודת מבקר המועצה

צו המועצות המקומיות (א)
(תיקון מס' 3), התשנ"ז-1997

פרק שישי : ועדות

122. ועדת בקורת (תיקון : תשכ"ד , תשל"ט)

- (א) המועצה תבחר מבין חבריה ועדת ביקורת .
- (ב) ראש המועצה וסגניו לא יהיו חברים בוועדת הביקורת .
- (ג) מספר חברי ועדת הביקורת לא יפחת משלושה ולא ייעלה על חמישה, ובלבד שבמועצה שלידה פועלת ועדת הנהלה ולא כל הסיעות במועצה מיוצגות בה, יהיה לפחות חבר אחד של ועדת הביקורת, נציג של סיעה שאיננה מיוצגת בוועדת הנהלה .
- (ד) יושב ראש ועדת הביקורת , יהיה מסיעה שונה מזו של ראש המועצה , זולת אם הייתה במועצה סיעה אחת בלבד .

122(א).תפקידי ועדת הביקורת (תיקון : תשכ"ד,תשנ"ז)

مجلس جسر الزرقاء المحلي
מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

(א) אלה תפקידי ועדת הביקורת :

1. לדון בכל דו"ח ביקורת של מבקר המדינה ושל נציב תלונות הציבור על המועצה ;

2. לדון בכל דו"ח של משרד הפנים על המועצה ובכל דו"ח של מבקר המועצה ;

3. לדון בכל דו"ח ביקורת אחר על המועצה, שהוגש לפי כל דין ;

4. לעקוב אחר תיקון הליקויים שהעלתה הביקורת .

(ב) ועדת הביקורת תגיש למועצה את סיכומיה והצעותיה .

פרק שמיני : עובדים וביקורת (תיקון: תשנ"ז)

סימן א' : עובדי המועצה (תיקון: תשנ"ז)

144. פיטורי עובדים בכירים (תיקון : תשל"ט, תשנ"ב, תשנ"ז)

(א) עובדי המועצה המנויים בסעיף 39 , לא יפוטרו, אלא אם כן הוחלט על כך בישיבת המועצה לאחר שניתנה הודעה לכל חברי המועצה, שדבר הפיטורים יידון באותה ישיבה.

(ב) לא יפוטר מבקר המועצה או עובד המועצה, המשמש יועץ משפטי למועצה, אלא באישור המועצה ברוב של שני שלישים מחבריה, לאחר שנתנה הודעה כדין לכל חברי המועצה, שדבר הפיטורים יידון באותה ישיבה.

مجلس جسر الزرقاء المحلي מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

- (ג) לא תתקבל במועצה החלטה לפיטוריו של מבקר המועצה או היועץ המשפטי למועצה, אלא לאחר שנתנה לו זכות לשאת לפני המועצה את הדבר בעניין הפיטורים.
- (ד) הוראות סעיפים קטנים (ב) ו- (ג) יחולו, בשינויים המחויבים, גם על השעיית מבקר המועצה או היועץ המשפטי למועצה.
- (ה) האמור בסעיף זה איננו בא לגרוע מסמכותו של בית הדין למשמעת, לפי חוק הרשויות המקומיות (משמעת), התשל"ח-1978, לפסוק בדבר פיטוריו של עובד המועצה, שסעיף זה דן בו, בשל עבירת משמעת כמשמעותה בחוק האמור.

סימן ב' : מינוי מבקר המועצה וסמכויותיו (תיקון: תשנ"ז)

145. מינוי מבקר המועצה (תיקון: תשנ"ז)

- (א) המועצה בהחלטת רוב חבריה, תמנה מבקר פנימי במשרה מלאה, למועצה (להלן-המבקר), על פי הוראות צו המועצו המקומיות (שירות עובדים), התשכ"ב-1962.
- (ב) היה מספר התושבים בתחום המועצה 10,000 או יותר, רשאי השר לאשר שבמבקר יכהן במשרה חלקית, שלא תפחת מחצי משרה, בתנאי שהשלמת משרתו לא תהיה, אלא בעבודת ביקורת ברשות אחרת ובאישור השר.
- (ג) היה מספר התושבים בתחום המועצה פחות מ- 10,000 רשאי השר לאשר שהמבקר יכהן במשרה חלקית, שלא תפחת מרבע משרה ובתנאים האמורים בסעיף קטן (ב).

مجلس جسر الزرقاء المحلي
מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

(ד) המבקר לא ימלא במועצה תפקיד נוסף על הביקורת, זולת תפקיד הממונה על תלונות הציבור או הממונה על תלונות העובדים, וזאת אם מילוי תפקיד נוסף כאמור, לא יהיה בו כדי לפגוע במילוי תפקידו העיקרי.

(ה) המבקר לא ימלא מחוץ למועצה תפקיד שיש בו או עלול להיות בו ניגוד עניינים עם תפקידו כמבקר.

145.ב. מינוי המבקר (תיקון : תש"ן)

(א) לא ימונה אדם למבקר מועצה ולא יכהן כמבקר מועצה, אלא אם כן נתקיימו בו כל אלה:

- (1) הוא יחיד;
- (2) הוא תושב ישראל;
- (3) הוא לא הורשע בעבירה שיש עמה קלון;
- (4) הוא בעל תואר אקדמאי מאת מוסד להשכלה גבוהה בישראל או מוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהכיר בו, לעניין זה, מוסד להשכלה גבוהה בישראל או שהוא עורך דין או רואה חשבון;
- (5) הוא רכש ניסיון במשך שנתיים בעבודת ביקורת.

(ב) מי שכיהן חבר מועצה, לא ימונה למבקר אותה מועצה ולא יכהן ככזה, אלא אם כן עברו עשר שנים מתום כהונתו כחבר מועצה.

(ג) מי שהיה מועמד בבחירות למועצה, לא יכהן כמבקר אותה מועצה, למשך כל תקופת כהונתה של המועצה שהיה מועמד לה.

مجلس جسر الزرقاء المحلي מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי הממונה על המחוז לאשר מינויו למבקר המועצה של אדם אשר לא נתמלא בו-

(1) אחד התנאים המנויים בסעיף קטן (א)(4), אם רכש ניסיון במשך עשר שנים בעבודת ביקורת בגוף ציבורי, כמשמעו בחוק ביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992;

(2) התנאי שבסעיף קטן (א)(5), אם עבר השתלמות מקצועית שאישר השר.

145.ג. מועצה שלא מינתה מבקר (תיקון : תשנ"ז)

(א) ראה הממונה כי המועצה אינה ממנה מבקר, רשאי הוא לדרוש ממנה בהודעה כי תמנה מבקר, כאמור בסעיף 139א, תוך הזמן הנקוב בהודעה.

(ב) לא מלאה המועצה אחר ההודעה תוך הזמן האמור, רשאי הממונה על המחוז למנות מבקר למועצה.

145.ד. תפקידי המבקר (תיקון : תשנ"ז)

(א) ואלה תפקידי המבקר:

(1) לבדוק אם פעולות המועצה, לרבות פעולות לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, נעשו כדין בידי המוסמך לעשותם, תוך שמירה על טוהר המידות ועקרונות היעילות והחיסכון;

(2) לבדוק את פעולות המועצה;

مجلس جس الزرقاء المحلي מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

- (3) לבדוק אם הוראות הנוהל של המועצה, מבטיחות קיום הוראות כל דין, טוהר המידות ועקרונות היעילות והחיסכון;
- (4) לבקר את הנהלת החשבונות של המועצה ולבדוק אם דרכי החזקת כספי המועצה והחזקת רכושה ושמירתו, מניחות את הדעת;
- (5) לבדוק אם תוקנו הליקויים בהנהלת ענייני המועצה, שעליהם הצביע עליהם המבקר או מבקר המדינה.
- (ב) הביקורת לפי סעיף קטן (א) תיעשה גם לגבי המועצה הדתית שבתחום המועצה וכן לגבי כל תאגיד, מפעל, מוסד, קרן או גוף, אשר המועצה משתתפת בתקציבם השנתי, כדי יותר מעשירית לגבי אותה שנת תקציב, או משתתפת במינורי הנהלתם (כל אחד מאלה, להלן-גוף מבוקר).
- (ג) בכפוף להוראות סעיף קטן(א), ייקבע המבקר את תכנית עבודתו השנתית, את נושאי הביקורת בתקופה פלונית ואת היקף הביקורת, לפי-
- (1) שיקול דעתו;
- (2) דרישת ראש המועצה לבקר עניין פלוני;
- (3) ככל האפשר בהתאם להמלצת ועדת הביקורת.
- (ד) המבקר ייקבע, לפי שיקול דעתו, את הדרכים לביצוע ביקורתו.
- (ה) המבקר יכין ויגיש לראש המועצה מדי שנה הצעת תקציב שנתית ללשכתו, לרבות הצעת תקן עובדים; המועצה תדון במסגרת דיוניה בהצעת התקציב השנתי, בהצעת התקציב והתקן של לשכת המבקר, כפי שהגיש המבקר.

مجلس جسر الزرقاء المحلي
מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

145ה. המצאת מידע למבקר (תיקון : תשנ"ז)

- (א) ראש המועצה וסגניו, חברי המועצה, עובדי המועצה, ראש המועצה הדתית וסגניו, חברי המועצה הדתית, עובדי המועצה הדתית, וחברים ועובדים של כל גוף מבוקר, ימציאו למבקר, על פי דרישתו, כל מסמך שברשותם, אשר לדעת המבקר דרוש לצורכי הביקורת ויתנו למבקר כל מידע או הסבר שיבקש.
- (ב) למבקר או לעובד שהוא הסמיך לכך, תהייה גישה, לצורך ביצוע תפקידו, לכל מאגר מידע רגיל או ממוחשב, לכל בסיס נתונים ולכל תוכנת עיבוד נתונים אוטומטי של המועצה או של כל גוף מבוקר.
- (ג) לגבי מידע החסוי על פי דין, יחולו על המבקר ועל העובדים מטעמו, המגבלות הקבועות בחוק או לפיו, לגבי המורשים לטפל במידע האמור.
- (ד) עובד של המבקר שאינו עובד המועצה יחולו עליו לעניין עבודתו האמורה, כל איסור והגבלה החלים על עובד הציבור שהוא עובד המבקר.
- (ה) לצורך ביצוע תפקידו, יוזמן מבקר ויהיה רשאי להיות נוכח בכל שיבה של מליאת המועצה או של כל ועדה מועדונית, או כל ועדה מועדונית של גוף מבוקר; בישיבה שאינה סגורה, רשאי להיות נוכח גם עובד מעובדיו של המבקר.

مجلس جسر الزرقاء المحلي
מועצה מקומית ג'סר אל זרקא

145. מינוי עובדים ללשכת המבקר (תיקון : תשנ"ז)

- (א) ראש המועצה יימנה בהסכמת המבקר עובדים ללשכת המבקר, בהתאם לתקנים שקבע השר ובכפוף להוראות סעיף 140.
- (ב) דין עובדי לשכת המבקר, כדין שאר עובדי המועצה, ואולם הם יקבלו הוראות מקצועיות מהמבקר בלבד.
- (ג) לא יופסק שירותו של עובד לשכת המבקר שלא בהסכמתו של המבקר, אלא בכפוף להוראות סעיף 144א(1).